

Deák György

1984 januárjában, a kispesti képző- és iparművészek Zalaegerszezen rendezett kiállításának katalógus-előszavában – a tizenöt csoporttag rövid méltatása közt – ekképp összegeztem alkotói tevékenységét: „Deák György az alkalmazott grafika szinte minden területén jeleskedik, azonban a nagy fantáziát és tömörítő képességet követelő piktogram-tervezésnél alighanem az élen halad e hazában.” Azóta elsuhan három esztendő, de ha ma kellene egy mondatban sommázní grafikus tevékenységének lényegét, szinte változtatás nélkül ugyanazt írnam le. Még egy mondatnyi hely esetén már azt is hozzátenném: hasonló leleménnyel és esztétikai igényvel tervezi a különféle emb-lémákat; emellett szellemes ötletei akkor se fogyatkoznak, amikor prospektusok, programfüzetek, plakátok, címkék, csomagolások, sajtóhirdetések elkészítésére kap megrendelést.

Úgy tűnhet, a lényeg máris elhangzott, s talán fölösleges is Deák Györgyről és munkásságáról bővebben értekezni. Nos, egyáltalán nem fölösleges, mert az ő esetében egy minden másnál nehezebb, különös rátermettséget és alapos szakmai felkészültséget követelő műfajról van szó. Élve a nagyobb terjedelem lehetőségével, elsőként magát a művészt hagyjuk szólni e speciális grafikai területről:

„A rohanó ember egyre inkább jelzésekre támaszkodik, amelyek megkönnyítik soknyelvű világunkban a gyors tájékozódást. Négy-ötzer éves íráskultúra után a földkerekségen mindenhol áttérnek a jelzések használatára. A jó jelkép nemzetközileg is érthető, szükséges kommunikációs eszköz. A jel rögtön közöl. Tájékoztat, utasít, tilt. A piros, a sárga, a zöld fény: jel; a háromszög, a kör, a négyszög mértani formái: jelek; a betű, a szám, a rajz: jel.

Használatuk nélkül közúton, pályaudvaron, kórházban stb. kötetre való szöveget kellene átolvasni. A tájékoztató jelzéseket grafikai kifejezésmódban piktogramoknak nevezzük. Célom, hogy munkáimban minél tömörebben, de mégis közérthetően fejezzem ki magam.”

Tehát minél tömörebben és közérthetően. Ez Deák György művészetének testhez-lélekhöz szabott alapelve, így nem véletlenül „áll rá” e kevésbé látványos műfajra, és az ezzel közeli rokonságban álló, szintűgy meghatározott célnak alávetett grafikák tervezésére. Az efféle feladatokra predesztinált művésznél általában egyszerre két probléma vár megoldásra: a teljesen tárgyias és ugyanakkor a matematikai tökéletességgel elvont ábrázolás, hogy az utca embere is felismerje és megértse. Az a művész, aki nem rendelkezik az ehhez szükséges stilizáló érzékkel, sohase jut el az optikai jelenségektől a racionálisan szelektált és absztrahált jelrendszerekig. Deák György nemcsak eljut, de otthon is érzi magát benne. Mindemellett a betű is – mint grafikai eszköz – sokoldalúan alkalmazható. Ha akár önmagukban, akár más formaelemmel együtt alkot betűkompozíciót, az nemcsak intellektusáról vall, hanem az artisztikum iránti érzékenységéről, igényességéről is.

★

Deák György (Bp., Bercsényi u. 7. 1192) 1940-ben született Mezőcsáton. Érettségi után felvették a Képzőművészeti Főiskolára, ahol – *Kádár György* és *Konecsni György* tanítványaként – 1966-ban grafikusművész diplomát szerzett. Azóta számos kollektív kiállításon szerepelt, önálló tárlata 1983-ban volt a Nagy Balogh János Kiállítóteremben.

Ecsery Elemér